

Strasbūras, 2017 02 14
COM(2017) 85 final

2017/0035 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**kuriu iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriu nustatomos valstybių
narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės
mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai**

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Ši iniciatyva susijusi su Komisijos Pirmininko pareiškimu, paskelbtu pranešime apie Sąjungos padėtį Europos Parlamentui 2016 m. rugsėjo mėn. Jis sakė: „*Negerai, kai ES valstybės narės negali susitarti, ar uždrausti glifosatą kaip herbicidų sudedamąją dalį, o sprendimą, verčiama Parlamento ir Tarybos, turi priimti Komisija. Tai nedemokratiška, todėl šias taisykles pakeisime.*“¹

Keliais su teisės aktų, kuriems taikoma komiteto procedūra, priėmimu susijusiais atvejais Komisija pastaraisiais metais atsidūrė padėtyje, kai ji buvo teisiškai įpareigota priimti sprendimą dėl leidimo, o komitete poziciją (už arba prieš) priimančių valstybių narių kvalifikuota dauguma nesusidarydavo. Tokia padėtis, kai nuomonė nepateikta, Komisijos manymu, ypač problemiška tada, kai susijusi su politiškai jautriais klausimais, turinčiais tiesioginės įtakos piliečiams ir įmonėms, pavyzdžiui, žmonių, gyvūnų ar augalų sveikatos ir saugos srityje.

Kasmet daugumą Sąjungos teisės aktų (arba kaip deleguotuosius aktus pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 290 straipsnį, arba kaip įgyvendinimo aktus pagal SESV 291 straipsnį²) priima Komisija, naudodamasi įgaliojimais, kuriuos, kaip teisėkūros institucijos, jai suteikė Europos Parlamentas ir Taryba. Skirtingai nei deleguotųjų aktų pagal SESV 290 straipsnį atveju, pagal SESV 291 straipsnio 3 dalį valstybių narių vykdomos kontrolės, kaip Komisija vykdo įgyvendinimo įgaliojimus, mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai iš anksto nustatomi reglamentuose, priimamuose pagal įprastą teisėkūros procedūrą. Tokios taisyklės ir principai yra nustatyti Reglamente (ES) Nr. 182/2011³ (toliau – Reglamentas dėl komiteto procedūros).

Šiame pasiūlyme numatyti tiksliniai ir riboti Reglamento (ES) Nr. 182/2011 pakeitimai, taigi pasiūlymas susijęs tik su įgyvendinimo aktais.

2016 m. vasario mėn. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikė ataskaitą dėl Reglamento (ES) Nr. 182/2011 įgyvendinimo⁴. Toje ataskaitoje padaryta išvada, kad reglamentas sudarė sąlygas Komisijai veiksmingai naudotis įgyvendinimo įgaliojimais, kontroliuojant valstybėms narėms. Taigi šiuo pasiūlymu nesiekama pakeisti pačios komiteto procedūros sistemos. Tačiau ataskaitoje nurodytas ir keletas problemiškų atvejų, visų pirma susijusių su sprendimų dėl genetiškai modifikuotų organizmų (GMO) priėmimu. Tais atvejais niekada nesusidarydavo valstybių narių kvalifikuota dauguma už ar prieš Komisijos sprendimo, kuriuo leidžiami genetiškai modifikuoti organizmai ir genetiškai modifikuotas maistas ir pašarai, projektą. Vietoj to, visų balsavimų rezultatas būdavo „nuomonė nepateikta“, t. y. komitetui nepavykdavo pasiekti pozicijos nei už, nei prieš teisės akto projektą. Tada šis rezultatas visada sutapdavo su procedūros apeliaciniame komitete – organe, kurio paskirtis yra padėti priimti sprendimus jautriais ir probleminiais klausimais – rezultatais.

¹ 2016 m. pranešimas apie Sąjungos padėtį, https://ec.europa.eu/priorities/state-union-2016_lt.

² 2016 m. Komisija priėmė 137 deleguotuosius ir 1 494 įgyvendinimo teisės aktus.

³ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai, OL L 55, 2011 2 28, p. 13.

⁴ Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai dėl Reglamento Nr. 182/2011 įgyvendinimo, 2016 2 26, COM(2016) 92.

Todėl šios srities sprendimus paprastai tekdavo priimti neturint valstybių narių kvalifikuotos balsų daugumos paramos komitete⁵.

Komisija jau ėmėsi priemonių, kad atsižvelgtų į specifinę padėtį GMO srityje. Po Direktyvos dėl leidimų auginti GMO⁶, kuri įsigaliojo 2015 m., Komisija 2015 m. balandžio mėn. priėmė tokius pat principus įtvirtinantį pasiūlymą iš dalies pakeisti su maistu ir pašarais susijusią teisinę bazę⁷. Siūlomas sprendimas – išsaugoti centralizuotą leidimų suteikimo procesą suteikiant valstybėms narėms pasirinkimo galimybes. Šis pasiūlymas tebesvarstomas laikantis teisėkūros procedūros.

2016 m. apeliaciniame komitete vykusios diskusijos dėl veikliosios medžiagos glifosato patvirtinimo galiojimo pratęsimo parodė, kad nepateiktos nuomonės problema būdinga ne tik GMO. Ir šiuo atveju valstybėms narėms apeliaciniame komitete nepavyko suburti daugumos nei už, nei prieš patvirtinimo sprendimą, todėl Komisija turėjo priimti sprendimą neturėdama valstybių narių paramos⁸. Kaip minėta, tai ne mažiau problemiška dėl to, kad tie sprendimai dažnai susiję su politiškai jautriais klausimais, turinčiais tiesioginės įtakos piliečiams ir įmonėms, visų pirma, žmonių, gyvūnų ir augalų sveikatos ir saugos srityje. Nors Komisijai yra suteikti įgaliojimai tokiais atvejais priimti sprendimą, ji mano, kad dėl ypatingo sprendžiamų klausimų jautrumo valstybės narės tokiais konkrečiais atvejais taip pat turėtų sprendimų priėmimo procese prisiimti didesnę atsakomybę. Tačiau tai nėra pakankamai užtikrinta, kai valstybės narės negali pasiekti kvalifikuotos daugumos, nes keletas jų nusprendžia balsavimo metu susilaikyti arba nedalyvauja komitetų ar apeliacinio komiteto posėdžiuose.

Taigi Komisija mano, kad reikia šį klausimą spręsti padarant kelis tikslinius komiteto procedūrų taisyklių pakeitimus. Todėl 2017 m. darbo programoje ji paskelbė komiteto procedūrų modernizavimo iniciatyvą⁹.

Šiame pasiūlyme numatyti keturi tiksliniai pakeitimai. Šio pasiūlymo dalykas aprėpia tik šiuos keturis tikslinius pakeitimus ir nedaro poveikio jokiame kitame Reglamento (ES) Nr. 182/2011 elementui. Iš tiesų, Komisija laikosi nuomonės, kad Reglamentu (ES) Nr. 182/2011 nustatyta sistema apskritai labai pasiteisino praktikoje ir išlaiko tinkamą institucinę pusiausvyrą, kiek tai susiję su Komisijos ir kitų dalyvaujančių subjektų vaidmenimis. Todėl, Komisijos nuomone, svarbu, kad ši sistema toliau veiktų nepakeista, atliekant tik siūlomus tikslinius pakeitimus. Vienintelis šių pakeitimų tikslas – pagerinti komiteto procedūrų veikimą apeliaciniame komitete, kad būtų užtikrinta didesnė politinė atskaitomybė ir atsakomybė už politiškai jautrius įgyvendinimo aktus nepakeičiant teisinės ir

⁵ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Sprendimų dėl genetiškai modifikuotų organizmų (GMO) priėmimo proceso peržiūra“, 2015 4 22, COM(2015) 176.

⁶ 2015 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/412, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2001/18/EB nuostatos dėl valstybių narių galimybės savo teritorijoje riboti ar drausti genetiškai modifikuotų organizmų (GMO) auginimą, OL L 68, 2015 3 13, p. 1.

⁷ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamento (EB) Nr. 1829/2003 nuostatos dėl valstybių narių galimybės apriboti ar uždrausti genetiškai modifikuoto maisto ir pašarų naudojimą savo teritorijose, 2015 4 22, COM(2015) 177).

⁸ 2016 m. birželio 29 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2016/4152/1, kuriuo dėl veikliosios medžiagos glifosato patvirtinimo galiojimo pratęsimo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 540/2011.

⁹ 2017 m. Komisijos darbo programa „Sauganti, galių teikianti ir ginanti Europa“, 2016 10 25, COM(2016) 710.

institucinės kompetencijos įgyvendinimo aktų atžvilgiu, kaip ji paskirstyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

- **Dabartinė teisinė bazė**

Reglamentu (ES) Nr. 182/2011 nustatytas valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmas. Pagal dažniausiai taikomą vadinamąją nagrinėjimo procedūrą¹⁰ Komisijos atstovai perduoda įgyvendinimo aktų projektus iš valstybių narių atstovų sudarytam komitetui, o jis pateikia nuomonę, paprastai balsuodamas. Balsuojant laikomasi Sutartyse nustatytos kvalifikuotos balsų daugumos taisyklės. Balsuojant komitete gali susiklostyti trys scenarijai:

- Jei valstybės narės kvalifikuota balsų dauguma pritaria Komisijos teisės akto projektui (palanki nuomonė), Komisija **privalo** priimti teisės aktą.
- Jei kvalifikuota balsų dauguma nepritariama Komisijos teisės akto projektui (nepalanki nuomonė), Komisija **negali** priimti teisės akto.
- Jei kvalifikuota balsų dauguma nesusidaro nei už, nei prieš (nuomonė nepateikta), Komisija **gali** priimti įgyvendinimo akto projektą – vadinasi, ji gali nuspręsti ir jo nepriimti.

Priimti įgyvendinimo aktus, jei nesusidaro priemonei prieštaraujančių valstybių narių kvalifikuota balsų dauguma, Komisijai leidžiama tam, kad būtų užtikrintas veiksmingas teisės aktų įgyvendinimas. Užkirsti kelią Komisijai priimti įgyvendinimo aktus valstybės narės gali tik prieštaraudamos kvalifikuota balsų dauguma. Šiuo atveju esama paralelių su nuostatomis dėl deleguotųjų aktų: norint neleisti įsigaliooti tokiam teisės aktui taip pat reikalinga (kvalifikuota) balsų dauguma, tiesa ne komitete, bet Europos Parlamente arba Taryboje.

Tačiau Reglamente dėl komiteto procedūros¹¹ išvardyta keletas konkrečių atvejų, kai Komisijai teisiškai neleidžiama priimti įgyvendinimo akto, jei nagrinėjimo komiteto etape nuomonė nepateikiama. Tai taikoma trimis skirtingais atvejais:

- (1) tam tikrose politikos srityse (mokesčiai, finansinės paslaugos, sveikatos apsauga, žmonių saugos arba gyvūnų ar augalų apsaugos užtikrinimas arba galutinės daugiašalės apsaugos priemonės);
- (2) jei pagrindiniame teisės akte nustatyta, kad įgyvendinimo akto projektas negali būti priimtas, kai nuomonė nepateikiama (vadinamoji išlyga dėl nuomonės nepateikimo);
- (3) jeigu įgyvendinimo aktui prieštaraujama paprastąja komitetą sudarančių narių balsų dauguma.

Tokiais atvejais Komisija įgyvendinimo aktą perduoda apeliaciniam komitetui, kurį taip pat sudaro valstybių narių atstovai, tačiau aukštesnio lygmens. Jei ir apeliacinis komitetas nepateikia nuomonės, Komisija projektą gali priimti. Tai reiškia, kad tokiais atvejais, pasibaigus nagrinėjimo procedūrai, Komisijai susiklosto nepateiktos nuomonės scenarijus ir ji gali rinktis: priimti įgyvendinimo akto projektą ar jo nepriimti.

Ši Komisijos teisė rinktis, kai nepateikta nuomonė, pirmą kartą nustatyta Reglamentu (ES) Nr. 182/2011. Iki 2011 m. atvejais, kai komitetas nuomonės nepateikdavo ir atitinkamai

¹⁰ Patariamoji procedūra šiuo atveju neaktuali.

¹¹ Išvardyta Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnio 4 dalyje.

Taryba nereaguodavo, Komisija neturėjo pasirinkimo ir jai reikėdavo priimti įgyvendinimo akto projektą. Didesnis lankstumas buvo numatytas siekiant suteikti galimybę Komisijai persvarstyti įgyvendinimo akto projektą ir nuspręsti, ar jį priimti ar ne, arba pateikti komitetui naują projektą atsižvelgiant, be kita ko, į valstybių narių komitete pareikštas pozicijas. Tai pabrėžta ir Reglamento (ES) Nr. 182/2011 14 konstatuojamojoje dalyje, kurioje teigiama: „[s]varstydama [...] įgyvendinimo aktų projektų, susijusių su ypatingai jautriais sektoriais, visų pirma mokesčių, vartotojų sveikatos, maisto saugos ir aplinkos apsaugos, priėmimo klausimą, Komisija, siekdama rasti suderintą sprendimą, kiek įmanoma, stengsis neprieštarauti bet kokiai [...] vyraujančiai pozicijai, kuri gali susiformuoti apeliaciniame komitete.“

Tačiau šis lankstumas neatleidžia Komisijos nuo pareigos priimti sprendimą tokiais atvejais kaip tie, kurie susiję su prašymais suteikti leidimą pateikti rinkai produktus ar medžiagas. Kadangi gamintojas, kuris pateikė paraišką dėl leidimo, turi teisę sulaukti sprendimo dėl savo prašymo, Komisija privalo priimti sprendimą per pagrįstą laiko tarpą. Remdamasis ankstesne komiteto procedūros sistema, Bendrasis Teismas nusprendė, kad Komisija, nebetęsdama leidimo suteikimo procedūros po to, kai komitetas nepateikė nuomonės, kalta dėl neveikimo¹².

Iš visų 1 726 nuomonių, kurias komitetai pateikė 2015 m., dvi buvo neigiamos, o 36 atvejais nuomonė nepateikta – tai sudaro maždaug 2 proc. viso jų skaičiaus. 10 iš jų buvo perduotos apeliaciniam komitetui, ir jis taip pat nuomonės nepateikė. 2011–2015 m. 36 iš 40 atvejų, kai kreiptasi į apeliacinį komitetą, šis nuomonės taip pat nepateikė. Nors tai susiję su apskritai mažu atvejų skaičiumi, šios situacijos susiklosto labai jautriose srityse. Taigi apeliacinis komitetas nepadėjo pasiekti nustatyti aiškios valstybių narių pozicijos ir iki šiol jo pridėtinė vertė nebuvo didelė. Todėl Komisija mano, kad apeliaciniam komitetui taikomas taisyklės reikia pakeisti, kad jis galėtų visapusiškai atlikti savo vaidmenį.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Siūlomi Reglamento (ES) Nr. 182/2011 pakeitimai yra tiksliniai ir riboti, skirti išimtiniais atvejais apeliacinio komiteto lygmeniu. Kadangi reglamentu nustatyta sistema apskritai labai pasiteisino, Komisija mano, kad likusią jos dalį svarbu išlaikyti nepakeistą.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Pasiūlymas dera su Komisijos pasiūlymu dėl genetiškai modifikuoto maisto ir pašarų¹³. Nors ir tą pasiūlymą iš dalies paskatino tai, kad toje srityje nuomonės būdavo nepateikiamos, jame siūloma leisti valstybėms narėms apriboti arba uždrausti genetiškai modifikuoto maisto ir pašarų naudojimą savo teritorijoje. Tai susiję su specifine padėtimi šiame sektoriuje ir nesisieja su pačiu sprendimo priėmimo procesu. Šiame pasiūlyme taikytas požiūris susijęs su pačiomis procedūrinėmis taisyklėmis, nepriklausomai nuo sektoriaus. Todėl abu požiūriai vienas kitą papildo.

Pasiūlymas taip pat dera su dviem siūlomais reglamentais, kuriais prie Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 ir 291 straipsnių pritaikoma keletas teisės aktų, kuriuose numatyta taikyti reguliavimo procedūrą su tikrinimu pagal Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės

¹² 2013 m. rugsėjo 26 d. Bendrojo Teismo sprendimas *Pioneer Hi-Bred International prieš Komisiją*, T-164/10.

¹³ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamos Reglamento (EB) Nr. 1829/2003 nuostatos dėl valstybių narių galimybės apriboti ar uždrausti genetiškai modifikuoto maisto ir pašarų naudojimą savo teritorijose, 2015 4 22, COM(2015) 177.

teisėkūros¹⁴ prisiimtą įsipareigojimą. Tuose pasiūlytuose reglamentuose nesiūloma keisti pačių sprendimo priėmimo procedūrų – jais siekiama suderinti esamus įgaliojimus su įgaliojimais priimti deleguotuosius aktus, o kai kuriais atvejais – įgyvendinimo aktus.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Pasiūlymas, kaip ir Reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kurį siekiama iš dalies pakeisti šiuo pasiūlymu, grindžiamas SESV 291 straipsnio 3 dalimi.

• Subsidiarumo principas

Pagal SESV 291 straipsnio 3 dalį Sąjungai priklauso išimtinė kompetencija nustatyti valstybių narių vykdomos kontrolės, kaip Komisija vykdo įgyvendinimo įgaliojimus, mechanizmų taisykles ir bendruosius principus.

• Proporcingumo principas

Siūlomi pakeitimai yra tik tokie, kokių būtinai reikia problemai išspręsti, ir jais nesiekama daugiau, nei reikia norint pasiekti tikslus. Tai tėra pakeitimai apeliacinio komiteto lygmeniu.

3. EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

Pasiūlyme numatyti riboti įgyvendinimo aktų priėmimo procedūrų apeliacinio komiteto lygmeniu pakeitimai. Šie pakeitimai yra grynai institucinio ir procedūrinio pobūdžio, pavyzdžiui, jie nekeičia taisyklių, pagal kurias nustatomi veiksniai, kuriais remiantis reikėtų vertinti medžiagos patvirtinimą. Taigi savaime šie pokyčiai nedaro didelio ekonominio, socialinio poveikio ar poveikio aplinkai. Todėl poveikio vertinimo nereikia.

4. TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

Apeliacinis komitetas pirmą kartą nustatytas Reglamentu (ES) Nr. 182/2011, siekiant diskusijoms suteikti daugiau politinio pobūdžio, ypač tuo atveju, kai nagrinėjimo komitetas nuomonės nepateikia. Tačiau iki šiol jis paprastai nepadėjo nei išvengti nuomonės nepateikimo situacijų, nei aiškiau atskleisti valstybių narių pozicijos, taigi pasirodė, kad jo pridėtinė vertė nedidelė. Siūlomais pakeitimais siekiama sumažinti riziką, kad nuomonė apeliacinio komiteto lygmeniu nebus pasiekta, palengvinti sprendimų priėmimą ir užtikrinti valstybių narių politinę atsakomybę už tam tikrus jautrius sprendimus. Kai siūlomi pakeitimai bus priimti, jie turės atsispindėti apeliacinio komiteto darbo tvarkos taisyklėse, taigi jas reikės pritaikyti pagal Reglamento (ES) Nr. 182/2011 3 straipsnio 7 dalį.

¹⁴ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo prie Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 ir 291 straipsnių pritaikoma keletas teisės aktų, kuriuose numatytas reguliavimo procedūros su tikrinimu naudojimas (COM(2016) 799), ir pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo prie Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnio pritaikoma keletas teisės aktų teisingumo srityje, kuriuose numatytas reguliavimo procedūros su tikrinimu naudojimas (COM(2016) 798). Žr. 2016 m. balandžio 13 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinį susitarimą dėl geresnės teisėkūros, OL L 123, 2016 5 12, p. 1. Kalbant apie keletą teisės aktų sveikatos ir saugos srityje, kurie nebuvo įtraukti į minėtuosius, Komisija suderinimo pasiūlymą pateiks atėjus tinkamam laikui.

- **Apeliacinio komiteto balsavimo taisyklių pakeitimai**

Kai taikoma nagrinėjimo procedūra, komitetai, įskaitant apeliacinį komitetą, pateikia savo nuomonę pagal Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnio 1 dalį Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) 16 straipsnio 4 ir 5 dalyje ir, kai taikoma, SESV 238 straipsnio 3 dalyje, nustatytą balsų daugumą. ES sutarties 16 straipsnio 4 dalyje ir SESV 238 straipsnio 3 dalyje numatyta dviguba balsų dauguma. Taigi kvalifikuota balsų dauguma pasiekama, jei daugumą:

- 1) sudaro bent 55 proc. valstybių narių. Tai reiškia, kad kvalifikuotą balsų daugumą turi sudaryti bent 16 valstybių narių;
- 2) sudaro valstybės narės, kurių gyventojai sudaro bent 65 proc. Sąjungos gyventojų¹⁵.

Kai balsuojant dalyvauja ne visos valstybės narės, SESV 238 straipsnio 3 dalies a punkte apibrėžtą kvalifikuotą balsų daugumą sudaro ne mažiau kaip 55 proc. dalyvaujančių valstybių narių, kurių gyventojai sudaro bent 65 proc. šių valstybių gyventojų. Tokiais atvejais sprendimą blokuojančią mažumą turi sudaryti bent minimalus valstybių narių, atstovaujančių daugiau kaip 35 % dalyvaujančių valstybių narių gyventojų, skaičius pridėjus vieną valstybę narę, o jos nesudarius, laikoma, kad pasiekta kvalifikuota balsų dauguma.

Pagal galiojančias taisykles susilaikiusios, nedalyvaujančios ar neatstovaujamos valstybės narės nėra įtraukiamos skaičiuojant kvalifikuotą balsų daugumą už ar prieš, tačiau jos įskaitomos į bendrą sumą, pagal kurią apskaičiuojamas 55 proc. valstybių narių ir 65 proc. Sąjungos gyventojų procentinis dydis. Praktiškai tai reiškia, kad dėl balsuojant pareikšto susilaikymo arba valstybių narių, nusprendusių nedalyvauti arba nebūti atstovaujamos, nedalyvavimo posėdyje didėja tikimybė, kad nuomonė nebus pateikta, taigi sprendimą turės priimti Komisija. Galiojančios taisyklės neskatina valstybių narių balsuoti už ar prieš įgyvendinimo akto projektą. Taigi jos nesudarė sąlygų apeliaciniam komitetui atlikti savo vaidmenį.

Todėl, siekiant sumažinti riziką, kad nuomonė nebus pateikta, ir nustatyti aiškesnes valstybių narių pozicijas, siūloma pakeisti apeliacinio komiteto balsavimo taisykles ir nustatyti, kad nedalyvaujančios arba susilaikiusios valstybės narės apskaičiuojant kvalifikuotą balsų daugumą laikomos posėdyje nedalyvaujančiomis valstybėmis narėmis. Tai reiškia, kad dviguba dauguma pagal SESV 238 straipsnio 3 dalies a punktą (55 proc. valstybių narių, kuriose gyvena 65 proc. gyventojų) bus apskaičiuota tik pagal balsuojant dalyvaujančias valstybes nares, taigi pagal balsuojančiąsias už arba prieš. Blokuojanti mažuma taip pat bus apskaičiuojama pagal tas Sutarties nuostatas.

Siekiant užtikrinti, kad balsavimas būtų reprezentatyvus, Reglamente dėl komiteto¹⁶ reikia numatyti kvorumą ir nustatyti kad balsavimas laikomas galiojančiu tik tada, jei apeliacinio komiteto posėdyje balsuojant dalyvauja paprasta valstybių narių dauguma. Reglamento (ES) Nr. 182/2011 6 straipsnio 1 dalis bus atitinkamai pakeista. Kaip jau yra dabar, siekiant, kad, nesant kvorumo, procesas nebūtų blokuojamas, laikoma, kad apeliacinis komitetas nuomonės nepateikė, kai praėjo terminas, per kurį apeliacinis komitetas turėjo pateikti nuomonę.

¹⁵ Duomenys apie gyventojų skaičių ir jo procentinį santykį pateikti Tarybos darbo tvarkos taisyklių III priede (2009 m. gruodžio 1 d. Tarybos sprendimas 2009/937/ES, patvirtinantis Tarybos darbo tvarkos taisykles, OL L 325, 2009 12 11, p. 35, su pakeitimais, padarytais 2016 m. gruodžio 8 d. Tarybos sprendimu (ES, Euratomas) 2016/2353, OL L 348, 2016 12 21, p. 27).

¹⁶ Šiuo metu darbo tvarkos taisyklėse (OL C 183, 2011 6 24, p. 13) kvorumas numatytas ir nustatyta, kad turi dalyvauti dauguma valstybių narių.

- **Paskesnis kreipimasis į ministrų lygmens apeliacinį komitetą**

Kaip aprašyta, apeliacinis komitetas iki šiol paprastai nepadėjo nei išvengti nuomonės nepateikimo atvejų, nei nustatyti aiškesnę valstybių narių poziciją. Reglamente (ES) Nr. 182/2011 yra nuoroda į tinkamo lygio atstovavimą¹⁷, o Apeliacinio komiteto darbo tvarkos taisyklėse, dėl kurių susitarė valstybės narės, nurodoma, kad paprastai atstovai komitete neturėtų būti žemesnio lygio nei nuolatiniai atstovai¹⁸. Patirtis rodo, kad valstybėms narėms iki šiol paprastai atstovaudavo nuolatiniai atstovai.

Siekiant sustiprinti apeliacinio komiteto vaidmenį, kai sprendžiami itin jautrūs klausimai ir nuomonė nepateikiama, siūloma numatyti galimybę dar kartą kreiptis į apeliacinį komitetą. Tai leis dar kartą apsvarstyti probleminius klausimus atitinkamu politiniu lygmeniu. Todėl siūloma nustatyti, kad pirmininkas gali nuspręsti surengti dar vieną apeliacinio komiteto posėdį, ir nurodyti, kad tinkamo lygio atstovai tame komitete yra ministrų lygio. Kad būtų galima organizuoti tokį dar vieną posėdį, terminas, per kurį apeliacinis komitetas turi pateikti nuomonę, turėtų būti pratęstas vienu mėnesiu ir iš viso sudaryti tris mėnesius nuo pirminio kreipimosi. Atitinkami pakeitimai bus įtraukti į Reglamento (ES) Nr. 182/2011 3 straipsnio 7 dalį.

- **Atskirų valstybių narių atstovų nuostatų balsuojant apeliaciniame komitete paviškinimas**

Valstybių narių atstovų balsavimui apeliaciniame komitete šiuo metu taikomos apeliacinio komiteto darbo tvarkos taisyklėse¹⁹ nustatytos konfidencialumo taisyklės – kaip ir nagrinėjimo procedūros ir patariamojo komitetų atveju²⁰. Reglamento (ES) Nr. 182/2011 10 straipsnyje nustatyta, kokia informacija apie komiteto darbą gali būti paskelbta viešai: kiek tai susiję su balsavimu, ji apima balsavimo rezultatus, t. y. tik bendrus balsavimo rezultatus, o ne atskirų valstybių narių nuostatomis balsuojant. Komisija mano, kad pozicijų, kurių valstybių narių atstovai laikosi apeliaciniame komitete, atžvilgiu reikia daugiau skaidrumo. Pasiūlymu pavišinti valstybių narių atstovų nuostatomis balsuojant siekiama užtikrinti daugiau aiškumo dėl valstybių narių pozicijų. Atitinkamos nuostatomis dėl atskirų valstybių narių atstovų balsavimo apeliaciniame komitete paviškinimo bus įtrauktos į Reglamento (ES) Nr. 182/2011 10 straipsnio 1 dalies e punktą ir 5 dalį.

- **Teisės perduoti klausimą Tarybai, kad ši pateiktų nuomonę, numatymas**

Pagal SESV 291 straipsnį, teisės aktų leidėjas yra suteikęs Komisijai įgaliojimus priimti įgyvendinimo aktus, kontroliuojant valstybėms narėms. Todėl Europos Parlamentas ir Taryba nevaizdina jokio vaidmens pačioje sprendimų priėmimo procedūroje ir jų dalyvavimas apsiriboja teise tikrinti pagal Reglamento (ES) Nr. 182/2011 11 straipsnį.

Pagal SESV 291 straipsnio 1 dalį už Sąjungos teisės aktų įgyvendinimą atsako ir tais atvejais, kai Komisijai suteikti įgyvendinimo įgaliojimai, ją kontroliuoja valstybės narės. Tais atvejais, kai valstybės narės šiame kontrolės procese nepriima aiškios nuomonės, turėtų būti suteikta galimybė perduoti klausimą Tarybai – Sąjungos institucijai, kurioje valstybių narių vyriausybės atstovaujamos ministrų lygiu ir turi bendrą visų Sąjungos politikos sričių

¹⁷ Reglamento (ES) Nr. 182/2011 3 straipsnio 7 dalis.

¹⁸ Standartinės apeliacinio komiteto darbo tvarkos taisyklės, OL C 183, 2011 6 24, p. 13.

¹⁹ Pagal standartinių darbo tvarkos taisyklių 9 straipsnio 2 dalį ir 12 straipsnio 2 dalį, posėdžių suvestinėse ataskaitose neminimos per komiteto diskusijas išreikštos atskiros valstybių narių pozicijos ir komiteto diskusijos yra konfidencialios.

²⁰ Žr. Standartinių komitetų darbo tvarkos taisyklių (OL C 206, 2011 7 12, p. 11) 10 straipsnio 2 dalį ir 13 straipsnio 2 dalį.

suvokimą. Todėl siūloma suteikti galimybę Komisijai po to, kai apeliacinis komitetas nepateikė nuomonės, oficialiai perduoti konkrečius klausimus Tarybai, kad ši pateiktą neprivalomą nuomonę, siekiant gauti jos politines gaires dėl to, kokios yra nuomonės nepateikimo pasekmės, įskaitant institucines, teisines, politines ir tarptautines pasekmes. Komisija turėtų atsižvelgti į bet kokią per 3 mėnesius po kreipimosi Tarybos pareikštą poziciją. Tinkamai pagrįstais atvejais Komisija gali kreipimosi dokumente nurodyti trumpesnį terminą.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS**kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 291 straipsnio 3 dalį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros,
kadangi:

- (1) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 182/2011²¹ nustatytos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai;
- (2) Reglamentu (ES) Nr. 182/2011 nustatyta sistema apskritai labai pasiteisino praktikoje ir išlaiko tinkamą institucinę pusiausvyrą, kiek tai susiję su Komisijos ir kitų dalyvaujančių subjektų vaidmenimis. Taigi ta sistema turėtų toliau veikti nepakeista, išskyrus tam tikrus tikslinius pakeitimus, susijusius su konkrečiais procedūros aspektais apeliacinio komiteto lygmeniu. Šiais pakeitimais siekiama užtikrinti didesnę politinę atskaitomybę ir atsakomybę už politiškai jautrius įgyvendinimo aktus nepakeičiant teisinės ir institucinės kompetencijos įgyvendinimo aktų atžvilgiu, kaip ji paskirstyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011;
- (3) kai kuriais konkrečiais atvejais Reglamente (ES) Nr. 182/2011 numatyta kreiptis į apeliacinį komitetą. Praktiškai į apeliacinį komitetą buvo kreiptasi tais atvejais, kai, taikant nagrinėjimo procedūrą, komitete nesusidarė kvalifikuota balsų dauguma nei už, nei prieš, taigi nuomonė nebuvo pateikta. Dauguma tokių atvejų susiję su genetiškai modifikuotais organizmais, genetiškai modifikuotu maistu bei pašarais ir augalų apsaugos produktais;
- (4) patirtis rodo, kad beveik visada balsavimo apeliaciniame komitete rezultatai sutampa su balsavimo nagrinėjimo procedūros komitete rezultatais ir nuomonė nepateikiama. Todėl apeliacinis komitetas nepadėjo pasiekti aiškumo dėl valstybių narių pozicijų;
- (5) Reglamente (ES) Nr. 182/2011 nustatyta, kad tokiais atvejais Komisija gali priimti įgyvendinimo akto projektą, taigi Komisijai suteikiama diskrecija;

²¹ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

- (6) tačiau ta diskrecija gerokai mažesnė atvejais, susijusiais su leidimais dėl produktų ar medžiagų, tokiais kaip genetiškai modifikuoto maisto ir pašarų srityje, nes Komisija privalo priimti sprendimą per pagrįstą laikotarpį ir negali nepriimti sprendimo;
 - (7) nors Komisijai suteikti įgaliojimai tokiais atvejais priimti sprendimą, dėl ypatingo sprendžiamų klausimų jautrumo valstybės narės taip pat turėtų visiškai prisiimti atsakomybę sprendimų priėmimo procese. Tačiau tai neįvyksta, kai valstybės narės negali pasiekti kvalifikuotos balsų daugumos, be kita ko, dėl to, kad balsuojant nemažai jų susilaiko ar nedalyvauja;
 - (8) siekiant padidinti apeliacinio komiteto pridėtinę vertę, jo vaidmuo turėtų būti padidintas nustatant galimybę surengti kitą apeliacinio komiteto posėdį, jei nuomonė nepateikiama. Siekiant užtikrinti politines diskusijas, tinkamo lygio atstovavimas kitame apeliacinio komiteto posėdyje turėtų būtų ministrų lygio. Kad būtų galima organizuoti kitą tokį posėdį, terminas, per kurį apeliacinis komitetas turi pateikti nuomonę, turėtų būti pratęstas;
 - (9) siekiant sumažinti tikimybę, kad nuomonė nebus pateikta, ir paskatinti valstybių narių atstovus užimti aiškia pozicija, reikėtų pakeisti apeliacinio komiteto balsavimo taisykles. Todėl apskaičiuojant kvalifikuotą daugumą posėdyje dalyvaujančiomis valstybėmis narėmis reikėtų laikyti tik dalyvaujančias ar atstovaujamas valstybes nares, kurios balsuodamos nesusilaiko. Siekiant užtikrinti, kad balsavimas būtų reprezentatyvus, jis turėtų būti laikomas galiojančiu tik jei balsuojant apeliacinio komiteto posėdyje dalyvauja paprasta valstybių narių dauguma. Jei iki termino, iki kurio komitetas turi priimti sprendimą, nepasiekiamas kворumas, bus laikoma, kad komitetas nepateikė nuomonės, kaip yra šiuo metu;
 - (10) Komisija turėtų turėti galimybę konkrečiais atvejais prašyti Tarybos pareikšti savo požiūrį ir pateikti gaires dėl to, kokios yra nuomonės nepateikimo pasekmės platesniu mastu, įskaitant institucines, teisines, politines ir tarptautines pasekmes. Komisija turėtų atsižvelgti į bet kokią per 3 mėnesius po kreipimosi Tarybos pareikštą poziciją. Tinkamai pagrįstais atvejais Komisija gali kreipdamasi nurodyti trumpesnę terminą;
 - (11) reikėtų padidinti valstybių narių atstovų apeliaciniame komitete balsavimo skaidrumą ir atskirų valstybių narių atstovų nuostatos balsuojant turėtų būti paskelbtos viešai;
 - (12) todėl Reglamentas (EB) Nr. 182/2011 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas,
- PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamentas (ES) Nr. 182/2011 iš dalies keičiamas taip:

1) 3 straipsnio 7 dalis papildoma šia šešta pastraipa:

„Kai pagal 6 straipsnio 3 dalies antrą pastraipą apeliacinis komitetas nuomonės nepateikia, pirmininkas gali nuspręsti, kad turi būti surengtas kitas – ministrų lygio – apeliacinio komiteto posėdis. Tokiais atvejais apeliacinis komitetas pateikia savo nuomonę per 3 mėnesius nuo pirminio kreipimosi dienos.“

2) 6 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis papildoma šia antra pastraipa:

„Tačiau apeliacinio komiteto dalyvaujančiais nariais laikomi tik apeliacinio komiteto nariai, kurie dalyvauja ar yra atstovaujami balsuojant ir nesusilaiko nuo balsavimo. 5 straipsnio 1 dalyje nurodyta dauguma yra SESV 238 straipsnio 3 dalies a punkte nurodyta kvalifikuota balsų dauguma. Balsavimas laikomas galiojančiu tik jei dalyvauja paprasta valstybių narių dauguma.“;

b) įterpiama ši 3a dalis:

„3a. Kai apeliacinis komitetas nuomonės nepateikia, Komisija gali perduoti klausimą Tarybai, kad ši pateiktų savo požiūrį išreiškiančią nuomonę ir gaires dėl to, kokios yra nuomonės nepateikimo pasekmės platesniu mastu, įskaitant institucines, teises, politines ir tarptautines pasekmes. Komisija atsižvelgia į bet kokią per 3 mėnesius po kreipimosi Tarybos pareikštą poziciją. Tinkamai pagrįstais atvejais Komisija gali kreipdamasi nurodyti trumpesnę terminą.“.

3) 10 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalies e punktas pakeičiamas taip:

„e) balsavimo rezultatai, apeliacinio komiteto atveju įskaitant kiekvienos valstybės narės atstovo pareikštus balsus;“;

b) 5 dalis pakeičiama taip:

„5. Visų 1 dalies a–d, f ir g punktuose nurodytų dokumentų nuorodos ir tos dalies e ir h punktuose nurodyta informacija viešai skelbiama registre.“.

2 straipsnis

Šis reglamentas netaikomas nebaigtoms procedūroms, kurias taikant apeliacinis komitetas jau yra pateikęs savo nuomonę šio reglamento įsigaliojimo dieną.

3 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas